

Läshörnan – utvärdering vid terminsslut 2019

Bakgrund

Vi på Frostaskolan valde att ansluta oss till Läshörnan efter höstlovet 2018. Då hade Eva Martinsson från Av-media varit hos oss och informerat. Mellanstadielärarna anmälde att de var intresserade av att prova tjänsten under ett år. Även årskurs 3 har omfattats under provperioden.

Jag blev kontaktperson som en del av mitt försteläraryupdrag. Jag har i det uppdraget skickat ut information per mail men också hjälpt till i en klass att ordna konton samt komma i gång. Jag har varje månad gjort en sammanställning utifrån hur många böcker vi som skola har lånat samt tipsat om en "månadens bok". Detta informationsblad har mailats ut till lärarna på 3-6 samt att jag har satt upp den vid ytterdörrarna till de olika byggnaderna.

Läshörnan i januari 2019

sli.se eller avmediaskane.se

Under månaden så lånade ni i åk 3-6

651 böcker

på Läshörnan.

Månadens tips

Supermobilen av A.R. Yngve

Jens Olsen är en helt vanlig pojke på två år. Förstom är han i sin klass i sin klass som inte har någon mobiltelefon. Det börjar på att han ringar sina vänner för att prata med sin riktiga mamma i Australien, och hans bekräftade pappa vil gå till sin egen mamma. Men när mobiltelefonen från frändran av misstag ringar ner i Jens rum upptäcker han snabbt att man kan använda den till åtskilligt mer än att ringa till Australien ...

25 elever på Frostaskolan läste den här boken i januari.

Frågor om Läshörnan: fråga din lärare eller Karin (Börne i 1a).

Läshörnan i maj 2019

sli.se eller avmediaskane.se

Under månaden så lånade ni i åk 3-6

309 böcker

på Läshörnan.

Månadens mest lästa bok

Jag vet vem du är

Kerstin Sjöberg

Jag vet vem du är. Såg OGSÅ i går på stan. Jag gillar din musik. Och när du skakar sig ska jag ditt ansikte. Uppå ... Myziken?

Agnes är en helt vanlig tjej. Hon älskar att springa och hänga med sin bästa vän på kaffe. Förstigt börjar en kille möta henne. Det är så-läskräckande i Backu-tem. Finst känner Agnes sig smickad men snart blir det obekvämligt många mejl.

Många har också läst Fakta om älgar. Den finns som e-bok på svenska och arabiska. Den finns också som ljudbok.

Frågor om Läshörnan: fråga din lärare eller Karin (Börne i 1a).

Vid projektets start fick alla elever svara på en enkät om sina läsvanor. Tanken var att kunna jämföra med samma enkät i slutet av vårterminen.

Forskning

Enligt hjärnforskaren Torkel Klingberg i artikeln *Skolan kör med förbundna ögon ner i digitaliseringsträsket* (Svenska dagbladet 23 februari 2019) är det mer krävande att läsa en text på skärm i stället för i en vanlig pappersbok. Han hänvisar också till en amerikansk studie från 2017 där man upptäckte att de studenter som läste från en skärm i stället för att läsa från en bok hade sämre kunskap om vad texten handlade om. Barbro Westlund (2017) resonerar liknande i sin bok *Aktiv läskraft*. Hon hänvisar till forskning som menar att barn inte läser mer för att de har tillgång till digital teknik. "I stället läser de kortare texter och har ofta svårare att minnas texter som de har läst digitalt". Men Westberg resonerar också kring de möjligheter som öppnar sig är eleverna har möjlighet att läsa digitalt. Hon skriver om en lärare som är positiv till ITK i skolan. Läraren framhåller möjligheten till att alla, till en rimlig kostnad, kan få tillgång till samma text som man sedan kan arbeta aktivt kring. Läraren påpekar att det är lättare att göra anpassningar i form av översättningar eller lyssna på ljudbok till en digital text.

Lärarnas tankar

I maj månad bad jag lärarna om kommentarer kring hur de tyckte att Läshörnan fungerade. Jag fick påminna några och har inte fått in från svar från en lärare. Jag fick in följande svar:

Eleverna i åk 6 är överlag nöjda då det är ett ganska stort urval av böcker. Man skulle dock önska ett större urval på andra språk som t.ex arabiska. Fördelen är att man kommer åt böckerna både i skolan och hemma.

Läshörnan är ett utmärkt "bibliotek" då vi inte har så nära till Hörbys bibliotek. Fungerar också utmärkt till de som vill och behöver lyssna på bok. Mycket att välja på.

Jag som pedagog borde nog planerat arbetet lite bättre och gett barnen bättre förutsättningar när det gäller att hitta något som passar.

Eleverna vill gärna lyssna på bok... bara. Det är viktigt att de även tränar på att läsa själva! Vi har inte läst en och samma bok i klassen men om man väljer det så finns det fantastiska förutsättningar att ha boksamtal i gruppen när man har läshörnan!

Mina elever tycker inte det finns några bra böcker. Men de är ju inte så sugna på att läsa överhuvudtaget. Jag har inte kunnat se att det finns böcker där man både kan läsa och lyssna samtidigt. Kanske är det jag som inte fattar hur man hittar det. Det är svårt för oss att läsa samma bok då alla är på så olika nivåer när det gäller läsning.

Jag tycker det är fantastiskt att det finns så många bra böcker att välja på. Mina elever har dock varit mer intresserade av att leta böcker och skrålla runt än att verkligen läsa böckerna. Jag tror detta beror på att de just fått sina chromebooks och att det på sikt hade blivit bättre. Mellanstadiebarn är nog mer mogna. Det är även många som lyssnat på sina böcker istället för att läsa själv. Detta gäller även duktiga läsare som är bekväma. De har även upptäckt att de kunde hitta filmer t ex Bokstavlandet och Mattelandet och gärna tittat på det. Det är ju bra och pedagogiska filmer så det har varit bra men jag vill ju att de ska läsa

böcker också. Just nu har vi lånat böcker från Frostaskolans bibliotek och det är lättare att hålla koll på vad och om de läser.

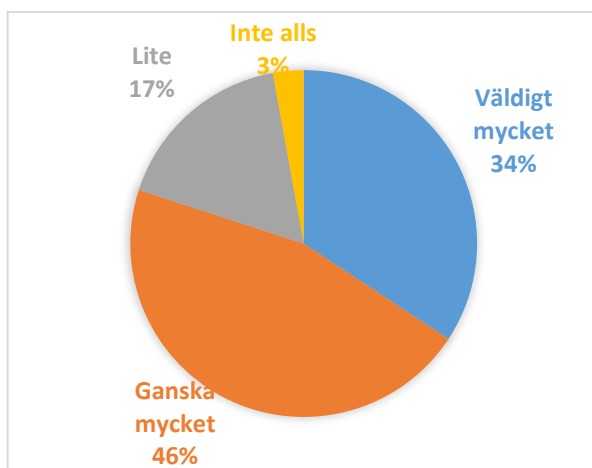
Jag får börja med att be om ursäkt för sent/uteblivet svar. Jag har inte heller några upplyftande svar att komma med. Det finns bara ett sätt att uttrycka det på och det är att vi inte har gjort något. Vi är inte igång med läshörnan och det beror att deras lärare är inne i en svacka där han helt enkelt inte haft orken att sätta sig in i det. Lite pinsamt, men inte desto mindre sant. Jag är ju dock inte dummare än att jag inser värdet av tjänsten och det enda jag kan säga är att om det blir så att det här är något som ska satsas på även framöver så får jag i så fall ta ett rejält omtag så att det ska bli bra. På samma gång så inser jag ju att min insats inte direkt är något som kanske bidrar till ett underlag som vi kan bygga en vidare satsning på.

Uppföljande enkät

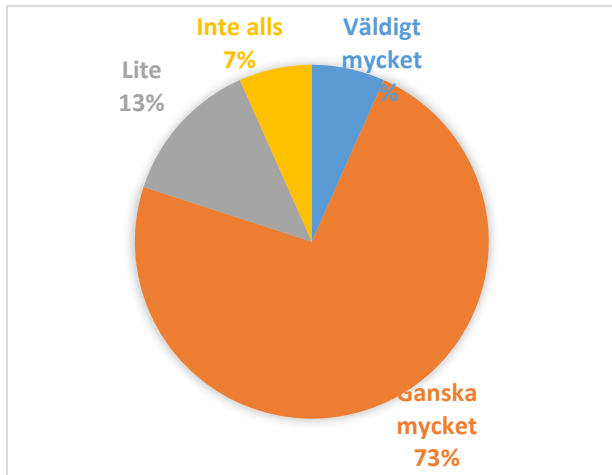
I slutet av maj var det dags för uppföljning av enkäten. Den lämnades ut till alla deltagande klasser. Det visade sig att den ena fyran samt åk 5 inte hade använt tjänsten. Jag har därför valt att analysera åk 3 och åk 6 där samtliga elever har haft möjlighet att använda tjänsten. Vi ville undersöka om Läshörnan ökade elevernas lust att läsa samt om det hjälpte till att öka deras läsförståelse

Resultat.

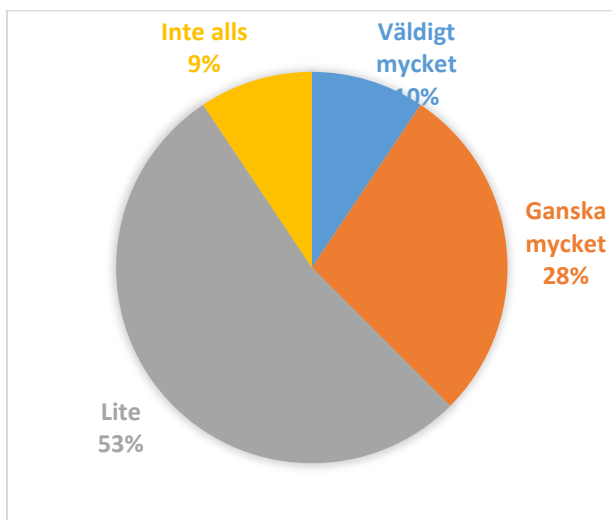
Hur mycket tycker du om att läsa?

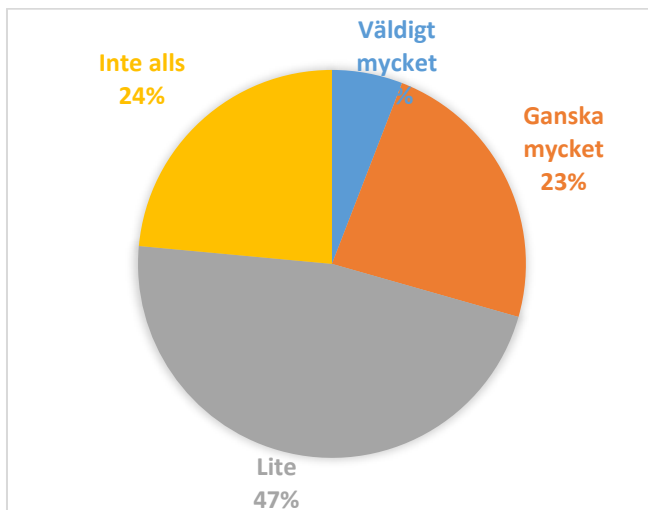
Figur 1 Hur mycket tycker du om att läsa? Åk 3 ht 2018

Figur 2 Hur mycket tycker du om att läsa? Åk 3 vt 2019

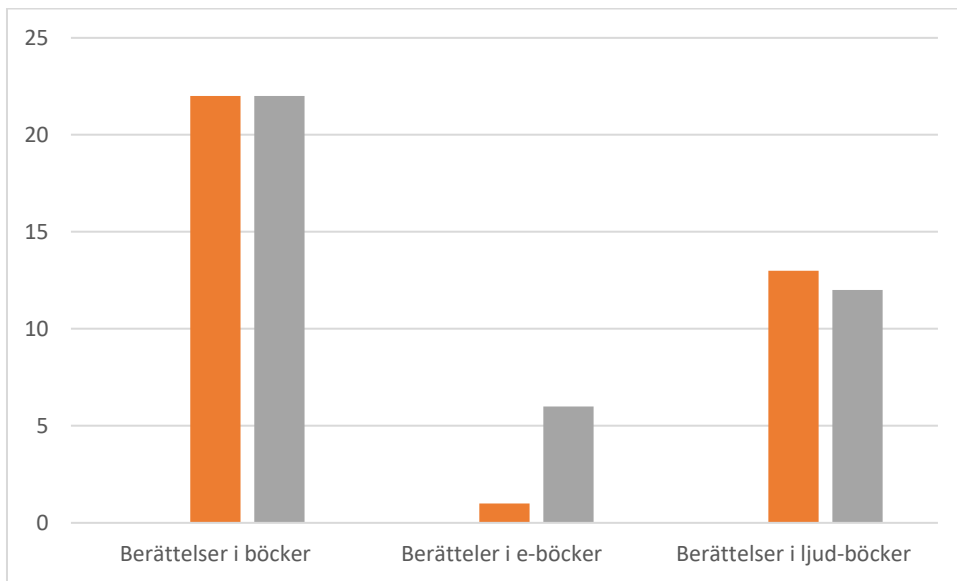

Figur 3 Hur mycket tycker du om att läsa? Åk 6 ht 18

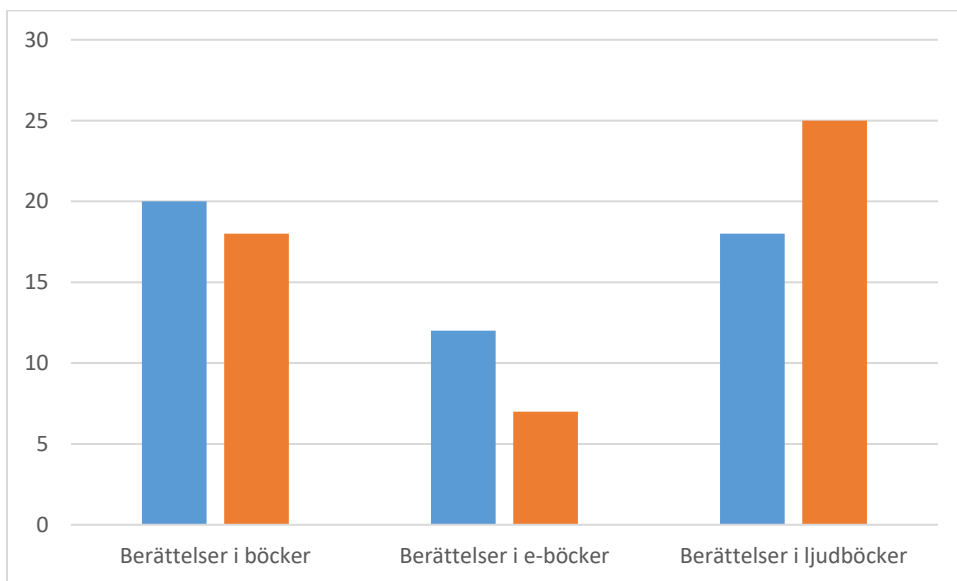

Figur 4 Hur mycket tycker du om att läsa? Åk 6 vt 19

Vad läser du?

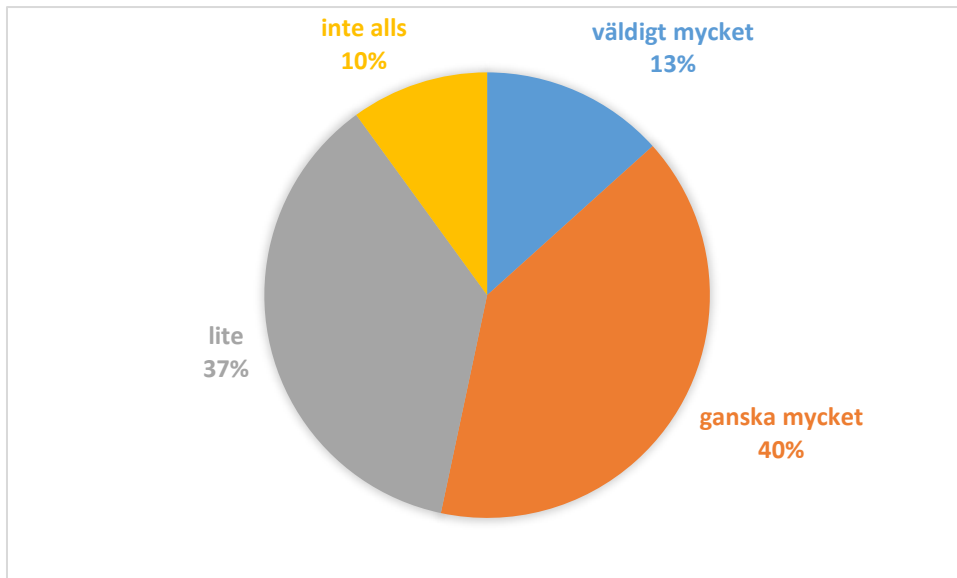

Figur 5 Åk 3 Orange stapel hösten 2018 Grå stapel våren 2019

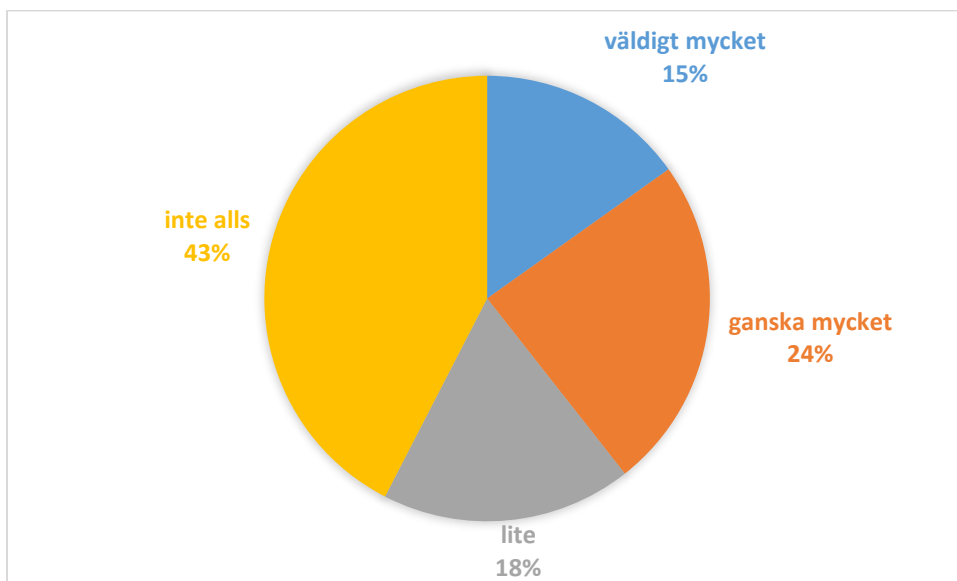

Figur 6 Åk 6 Blå stapel hösten 2018. Orange stapel våren 2019

Har Lëshörnan gjort att du har större lust att läsa?

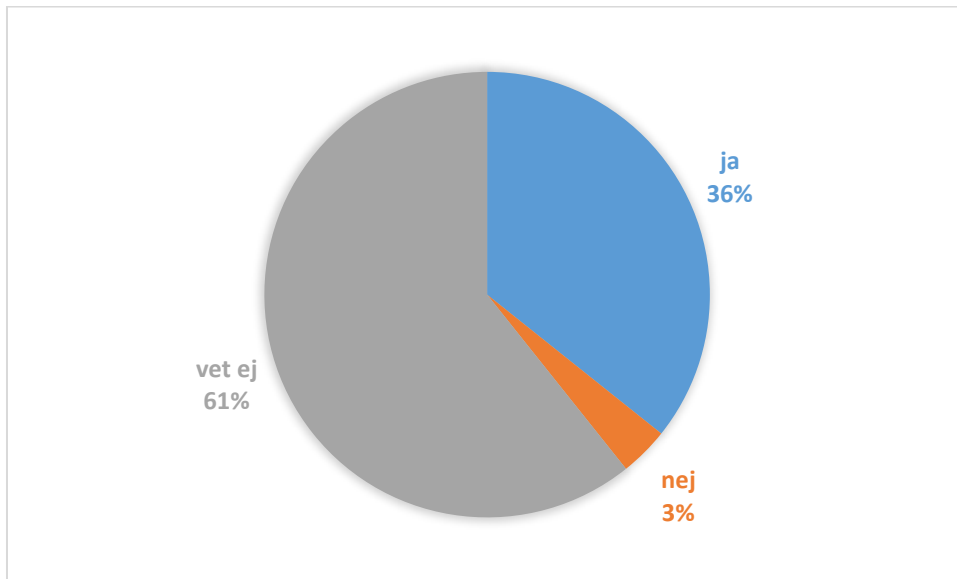

Figur 7 Åk 3 Har Lëshörnan gjort att du har större lust att läsa?

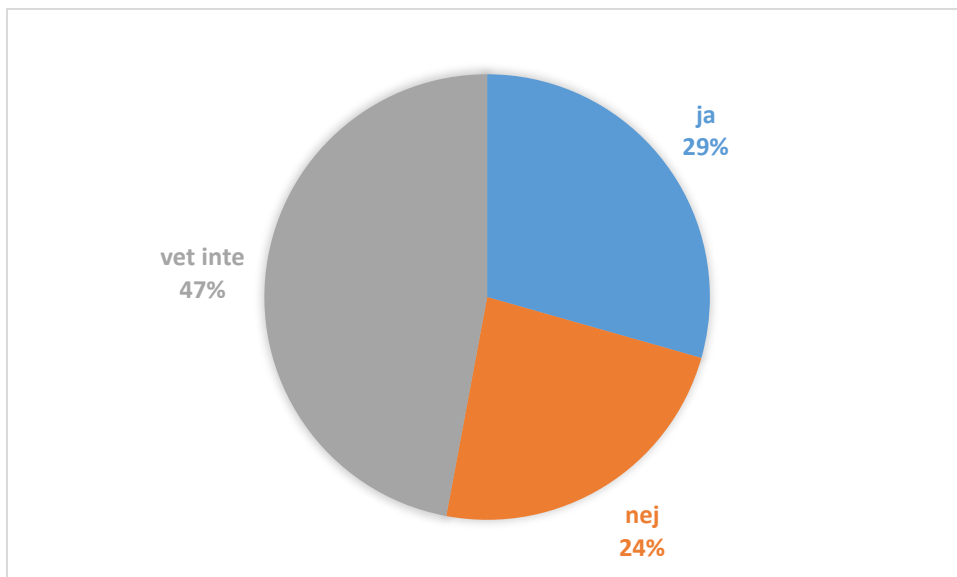

Figur 8 Åk 6 Har Lëshörnan gett dig större lust att läsa?

Har Lëshörnan gjort det lättare för dig att förstå det som du läser?

Figur 9 Åk 3 Har Lëshörnan gjort det lättare för dig att förstå det som du läser?

Figur 10 Åk 6 Har Lëshörnan gjort det lättare för dig att förstå det som du läser?

I åk 3 tyckte 80 % väldigt mycket eller ganska mycket om att läsa, både under hösten 2018 och våren 2019. Vi kan se att fördelningen mellan väldigt mycket och ganska mycket har ändrats något. I åk 6 är det färre barn som tycker om att läsa. Intresset för att läsa har sjunkit under terminen. Orsakerna till det kan vara många. Jag tänker att en faktor antagligen är att vi är på sluttampen av vårterminen och många känner att de behöver lov.

Jag hade förväntat mig en större ökning av e-böcker och ljudböcker än vad eleverna kryssat i. I efterhand skulle jag kanske utformat den här frågan annorlunda eftersom jag har med flera andra alternativ också. Det finns elever som har kryssat i att de använder Lëshörnan mycket men som inte har kryssat i att de läser varken e-böcker eller lyssnar på ljudböcker. Jag antar att begreppet e-bok var för otydligt.

Fler av de yngre eleverna upplever att de har fått ökad lust av Lëshörnan jämfört med de äldre eleverna. Här kan det antagligen spela roll att det var helt nytt med Chromebooks för dem och att det medförde nya möjligheter. 43 % av eleverna i åk 6 upplever ingen ökad lust till läsning.

Elevernas tankar

Det fanns en öppen fråga för att skriva sina tankar på den uppföljande enkäten. Här har jag använt samtliga enkäter, alltså inte bara åk 3 och 6.

Den vanligaste positiva kommentaren handlar om att man har möjlighet att lyssna på ljudböcker.

"Jag gillar inte att läsa men att lyssna på böcker. Jag gillar lëshörnan." (elev 9 år)

"Det som har varit bra är att det var spännande när någon annan pratar." (elev 10 år)

"Rösterna var inte tråkiga och det fanns lite böcker som jag faktiskt gilla." (elev 12 år)

"Jag tycker att det är bra att lyssna för det går mycket snabbare än att läsa en bok." (elev 11 år)

Några elever framför kritik mot uppläsarna.

"Att rösterna är jobbiga att lyssna på." (elev 13 år)

"Att dom borde fixa ljudet när människor pratar i en ljudbok för de låter som robotar och det är irriterande." (elev 13 år)

"Ibland läser rösten för snabbt och ändrar sig själv." (elev, 11 år)

Den vanligaste kommentaren handlar om utbudet och här går åsikterna isär. Det förekommer både ris och ros. Samma sak gäller hur lätt det är att hitta böcker. Några elever tycker att det har varit svårt att hitta böcker medan andra menar på att det är lätt att hitta.

"Det dåliga med Lëshörnan är att alla böcker som jag vill läsa finns inte på Lëshörnan. Annars är det bra. #älskarattläsa" (elev 13 år)

"Det som har varit bra är att det fanns en bra bok men det dåliga var att det inte fanns en fortsättning och den var kort." (elev 13 år)

"Den har böcker jag inte har hemma." (elev 12 år)

"Där är inga bra böcker och det är för liten text." (elev 13 år)

"Tycker de kan få in fler ungdomsböcker." (elev 13 år)

Några elever skriver att de föredrar vanliga böcker framför att läsa på en skärm.

"Det har varit dåligt för jag får ont i ögonen." (elev 11 år)

"Gillar inte e-böcker. Gillar vanliga böcker" (elev 11 år)

Och avslutningsvis framhåller några önskemålet om kunna lyssna och läsa samtidigt.

"Jag vill kunna se texten när jag lyssnar på en bok." (elev 12 år)

Slutsatser

Enkäterna visar att Lashörnan är uppskattad i de yngre åldrarna. För de barnen är det en ny värld som öppnar sig. De får möjlighet att frossa i ett stort utbud av böcker vilket stimulerar deras nyfikenhet kring böcker. Eleverna läser inte alla böcker men upptäcker genrer och gläntar på dörren till svårare böcker. Vi kan se att de helst läser i traditionella böcker. Det är också lättare att läsa en pappersbok där man kan följa med fingret.

För de äldre barnen är det tydligt att de uppskattar att få lyssna på böcker. I samhället i dag finns det mycket reklam för olika ljudbokstjänster och då är Lashörnan en möjlighet för alla att få tillgång till ett brett utbud av litteratur. För demokratin i skolan tjänar alltså Lashörnan ett stort syfte.

Karin Rosvall

Förstelärare

Tack till Åsa Järeslätt för att du har ställt upp som bollplank!